

Seria repetytoriów dla szkół średnich

JĘZYK POLSKI

DLA MATURZYSTY

TESTY

ś	ż	?	ó	ń	u	ę	rz	ł	ź	ć
q	ó	ź	ż	ć	?	ż	ć	ę	ś	u
?	rz	ń	u	ę	ł	ś	ó	u	?	ć
ś	ż	?	ó	ć	u	ę	rz	ł	ź	ó
q	ó	ź	rz	ć	?	ż	ć	ę	ś	u
?	ć	ń	u	ę	ł	ś	ó	ż	?	rz
ś	ż	?	ó	ń	u	ę	rz	ł	ź	ć
q	ó	ź	u	ć	?	ż	ć	ę	ś	u

NASZ CEL:
MATURA

ZDANA NA 100%

TWÓJ DOMOWY NAUCZYCIEL

PAWEŁ POKORA

JĘZYK POLSKI

DLA MATURZYSTY

TESTY

OLDSCHOOL

• STARA DOBRASZKOLA •

Redaktor serii: **Marek Jannasz**

Korekta: **Marek Kowalik**

Projekt okładki: **Teresa Chylińska-Kur, KurkaStudio**

Projekt makiety i opracowanie graficzne: **Kaja Mikoszevska**

© Copyright by Wydawnictwo Lingo sp. j., Warszawa 2015

www.cel-matura.pl

ISBN wydania elektronicznego: 978-83-7892-265-0

Skład i łamanie: Kaja Mikoszevska

1. MATURALNE ABC	7
1.1. Obowiązkowy ustny egzamin z języka polskiego	12
1.2. Obowiązkowy pisemny egzamin z języka polskiego (poziom podstawowy)	17
2. DOBRE RADY	21
2.1. Wskazówki dla zdających egzamin ustny	23
2.2. Wskazówki dla zdających egzamin pisemny	24
3. DO DZIEŁA – EGZAMIN USTNY	27
4. DO DZIEŁA – EGZAMIN PISEMNY	79
5. DLA PRZYPOMNIENIA	169
5.1. To się czyta	170
5.2. Terminy, pojęcia, definicje	174
5.3. Tablice chronologiczne epok literackich	188
5.4. O tym jest mowa – indeks nazwisk i tytułów	217

Oto przed Wami „Język polski dla maturzysty. Testy”, czyli książka, która ma pomóc w przygotowaniach do egzaminu dojrzałości z języka ojczystego – zarówno do egzaminu ustnego, jak i do egzaminu pisemnego na poziomie podstawowym. Znajdziecie tu przede wszystkim zbiory zadań oraz zestawy pozwalające sprawdzić Waszą faktyczną wiedzę przed testem maturalnym.

Na repetytorium składa się kilka rozdziałów. Pierwszy z nich to **MATURALNE ABC**, gdzie czeka spora porcja konkretnych informacji dotyczących procedur związanych z majowymi sprawdzianami – dowiecie się z niego m.in., jak przebiegają egzaminy, co wolno, a czego nie wolno w trakcie ich zdawania itp. Przede wszystkim jednak znajdziecie w tym rozdziale garść przydatnych wiadomości na temat samej matury z języka polskiego. Są tu np. omówienia rodzajów tekstów pojawiających się na ustnym egzaminie oraz wyjaśnienia dotyczące kształtu i zawartości arkuszy z pisemnej części egzaminu. Poznacie kryteria ich oceny, a także znajdziecie przegląd autentycznych pytań i tematów, które pojawiły się na maturach w ostatnich paru latach.

DOBRE RADY zawierają wskazówki mające ułatwić zdawanie matury z języka polskiego – formułować swoją wypowiedź na zadany temat i komponować wypracowanie.

Zasadnicza część repetytorium to rozdziały **DO DZIEŁA**. Jest w nich w sumie 20 zestawów zadań, stanowiących bogaty materiał powtórkowy zarówno do ustnego, jak i pisemnego egzaminu. Dzięki nim można raz jeszcze sprawdzić umiejętność czytania ze zrozumieniem zadanych tekstów i wykonywania na nich różnych działań, a także świadomość językową oraz wiedzę z zakresu językoznawstwa. Prócz tego możecie też przekonać się, jak piszecie rozprawki, jak formułujecie i argumentujecie własne stanowisko, a także w jaki sposób interpretujecie zadane teksty literackie.

Wszystkie przekrojowe tematy zawierają obszernie omówienia ich realizacji, a ćwiczenia otwarte i zamknięte opatrzone są kluczem z rozwiązaniami (pamiętajcie, że zamieszczone w repetytorium propozycje odpowiedzi na poszczególne zadania mają charakter podpowiedzi, sugestii. Nie traktujcie ich jako jedynie słusznych).

Na zakończenie mamy dla Was rozdział **DLA PRZYPOMNIENIA** m.in. ze słowniczkiem terminów literackich oraz tablicami chronologicznymi epok literackich. A zatem powodzenia i do dzieła!

Paweł Pokora

1.

MATURALNE ABC

1. MATURALNE ABC

Egzamin maturalny z języka polskiego – jak zawsze – składa się z dwóch **obowiązkowych** części: **ustnej** oraz **pisemnej na poziomie podstawowym**. Poza tym język polski można wybrać też jako jeden z przedmiotów dodatkowych (egzamin pisemny na **poziomie rozszerzonym**). W tym celu we wrześniu przedstawicie dyrektorowi swojej szkoły tzw. wstępną deklarację z informacją, jakie przedmioty i na jakim poziomie zdecydujecie się zdawać na maturze, a po półroczu, w wyznaczonym terminie, składacie deklarację ostateczną.

Uwaga: kto o tym zapomni, przystępuje do matury, zdając przedmioty na poziomie wybranym na początku roku szkolnego.

Wszystkie egzaminy (ustny i pisemny) odbywają się, oczywiście, w Waszej macierzystej szkole. Egzamin ustny ocenia przedmiotowy zespół egzaminacyjny, ale w jego składzie nie może być nauczyciela, który w ostatnim roku uczył Was języka polskiego. Natomiast arkusze egzaminów pisemnych, zarówno na poziomie podstawowym, jak i rozszerzonym, sprawdzają egzaminatorzy zewnętrzni z okręgowej komisji egzaminacyjnej – sam sprawdzian odbywa się pod okiem co najmniej trzech nauczycieli, jednak żaden z nich nie może być nauczycielem języka polskiego ani też Waszym wychowawcą.

Uwaga: nie wolno Wam prosić o wyjaśnienie pytań z arkusza, których nie rozumiecie. Nauczyciele mogą odpowiedzieć na wątpliwości dotyczące kodowania albo związane ze zrozumieniem instrukcji.

Obowiązkowe egzaminy z języka polskiego (ustny i pisemny na poziomie podstawowym) mogą obejmować swoim zakresem także zagadnienia z **gimnazjum** oraz ze **szkoły podstawowej**, a nie tylko wiedzę i umiejętności wskazane w podstawie programowej dla szkół ponadgimnazjalnych.

Liczą się procedury

Na egzamin nie zapomnijcie zabrać dokumentu potwierdzającego Waszą tożsamość, czyli po prostu dowodu osobistego. Jeśli zgubiliście go np. dzień przed maturą, weźcie paszport bądź inny dokument z aktualnym zdjęciem.

Musicie być punktualni i stawić się na godzinę, na którą został wyznaczony egzamin. W przypadku egzaminu pisemnego po rozdaniu uczniom arkuszy egzaminacyjnych nie będziecie wpuszczeni do sali, chyba że – w uzasadnionych sytuacjach – szef zespołu egzaminacyjnego pozwoli Wam dołączyć do pozostałych uczniów. Jednak zmarnowany czas będzie działał na Waszą niekorzyść, bo swoją pracę musicie skończyć o tej samej porze, co inni zdający.

W trakcie ustnego i pisemnego egzaminu nie wolno Wam mieć przy sobie żadnych urządzeń telekomunikacyjnych (w 2014 roku głośno było nawet o pewnym maturzystcie-celebrzyście, który rzekomo w sali egzaminacyjnej robił *selfie* telefonem komórkowym). Tymczasem choćby za wniesienie wyłączonego telefonu komórkowego karą jest unieważnienie egzaminu z danego przedmiotu.

I pamiętajcie: niezdanie albo nieprzystąpienie do jednego z ustnych lub pisemnych egzaminów nie niweczy Waszych wysiłków i nie stanowi przeszkody w zdawaniu matury z pozostałych przedmiotów.

Dodatkowo na egzaminie pisemnym na poziomie rozszerzonym obowiązuje bogatsza lista lektur, a sam egzamin ma sprawdzić nie tylko Waszą umiejętność interpretowania utworów pod względem treści, ale także – w większym stopniu, niż to ma miejsce w przypadku egzaminu na poziomie podstawowym – pod względem ich formy (rozpoznawanie stylów i gatunków). Poza tym ważna jest również umiejętność porównywania różnych tekstów

kultury (np. powieści z dziełem filmowym czy malarskim). Język polski jako maturalny przedmiot dodatkowy na poziomie rozszerzonym może wybrać **każdy abiturient**, bez względu na typ szkoły czy klasy, do której chodził. Warto pamiętać, że wynik z rozszerzonej matury z języka polskiego może mieć w przyszłości znaczenie dla niektórych komisji uczelnianych rekrutujących studentów. I wiadomość dotycząca statystyki: w 2014 roku niecałe 10% osób wybrało zdawanie języka polskiego na poziomie rozszerzonym.

Na egzaminie ustnym z języka polskiego do zdobycia jest **40 punktów**. A na obowiązkowym sprawdzianie pisemnym maksymalnie możecie uzyskać ich **70**. Aby zdać, z każdego z egzaminów musicie uzyskać **30%** wszystkich punktów możliwych do zdobycia. O wynikach egzaminu ustnego informuje się w dniu, w którym się odbył. Rezultaty sprawdzianu pisemnego ogłaszane są w późniejszym czasie – okręgowa komisja egzaminacyjna (OKE) przekazuje je przewodniczącemu zespołu egzaminacyjnego w terminie ustalonym przez dyrektora CKE.

W procentach

Według danych Centralnej Komisji Egzaminacyjnej (CKE) w maju 2014 roku 10% maturzystów oblało maturę z więcej niż jednego przedmiotu, a 19% Waszych starszych kolegów i koleżanek czekały sierpniowe poprawki. Najlepsze wyniki mieli uczniowie z województwa lubuskiego (74% tzw. zdawalności). Z kolei najstąbiej spisała się młodzież w Zachodniopomorskiem (67%).

Obowiązkowy egzamin z języka polskiego zdało 94% uczniów – o 2% mniej niż w 2013 roku. Średnio zdobyli 51% punktów. Lepszy wynik uzyskali ci, którzy zdecydowali się zmierzyć z językiem polskim na poziomie rozszerzonym. Ich uśredniony dorobek to 65% punktów.

To potrafi zakłócić maturę

Z jakich powodów Wasi koledzy zgłaszali egzaminacyjne „reklamacje”?

Przed paru laty w Katowicach głośna muzyka z placu Sejmu Śląskiego uniemożliwiła licealistom wysłuchanie nagranych zadań z języka obcego, a innym razem uciążliwy atak kaszlu jednej z uczennic nie pozwalał skupić się na rozwiązywaniu zadań. Gdy wpłynęły skargi z tego tytułu, dyrektor OKE stwierdził, że są uzasadnione i nakazał powtórzenie egzaminów.

Uwaga: wyniki egzaminu maturalnego są ostateczne. Natomiast jeśli Waszym zdaniem w trakcie matury stało się coś, co utrudniało przebieg egzaminu, możecie w ciągu **48 godzin** od dnia egzaminu ustnego lub pisemnego zgłosić zastrzeżenia do dyrektora OKE. Jego obowiązkiem jest rozpatrzyć wniosek w ciągu tygodnia i – jeśli uzna to za stosowne – zarządzić powtórzenie egzaminu dla konkretnej osoby lub uczniów z jednej sali bądź w całej szkole. Po zakończeniu matur możecie przejrzeć swoje prace z języka polskiego i innych przedmiotów (OKE ogłasza terminy tzw. wglądu w prace, a wy musicie przedłożyć dyrektorowi OKE wniosek o ich udostępnienie).

Zawsze może też się zdarzyć tak, że z powodów losowych albo choroby nie będziecie w stanie przystąpić do majowych egzaminów maturalnych. Macie wówczas prawo zdać je w terminie dodatkowym, wyznaczonym na **czerwiec** (ustne egzaminy organizowane są w macierzystej szkole, o miejscu sprawdzianu pisemnego powiadamia na swoich internetowych stronach właściwa OKE). Natomiast egzaminy poprawkowe przypadają na **koniec sierpnia**.

1.1. OBOWIĄZKOWY USTNY EGZAMIN Z JĘZYKA POLSKIEGO

Od 2015 roku ma on nową formułę. Teraz nie polega na przygotowaniu prezentacji, ale wygłoszeniu **swobodnej wypowiedzi** na temat zagadnienia pojawiającego się w wylosowanym pytaniu (podstawą Waszego wystąpienia jest – dołączony do polecenia – tekst kultury). Na ustnym egzaminie liczy się twórcze myślenie, sprawność w formułowaniu własnych sądów, intelektualna dojrzałość i orientacja w problemach literatury i szeroko rozumianej sztuki.

Zadania na ustnej maturze opierają się na trzech rodzajach tekstów kultury:

- **tekstach literackich** (zadania z zakresu kształcenia kulturowo-literackiego);
- **tekstach popularnonaukowych i publicystycznych** (zadania z zakresu kształcenia językowego);
- **tekstach ikonicznych** (zadania z zakresu kształcenia kulturowo-literackiego).

W przypadku tematów, w których wykorzystuje się **teksty literackie**, możecie spodziewać się zarówno fragmentów tekstu epickiego, lirycznego, jak i dramatycznego. **Uwaga: niektóre teksty mogą być spoza kanonu lektur.** Jeżeli natomiast zadanie odnosi się do fragmentu obowiązkowej lektury (na egzaminie mogą być też pytania odnoszące się do lektur omawianych w gimnazjum), w wypowiedzi należy wykazać się również znajomością całego utworu. Ponadto w poleceniu wskazuje się też zazwyczaj, aby w swoim wystąpieniu zdający przywołał także inne teksty kultury.

Zadania z zakresu kształcenia językowego, wykorzystujące przede wszystkim **teksty popularnonaukowe i publicystyczne**, służą głównie sprawdzeniu wiedzy z zakresu nauki o języku (składni, frazeologii, leksyki, słotwórstwa itd.).

Przykładowy temat wykorzystujący tekst literacki

Oto próbne pytanie na ustną maturę przygotowane przez CKE:

Jak w tekstach kultury może być uwznioślona zwyczajność? Omów zagadnienie, odwołując się do przytoczonego fragmentu i do całości „Pana Tadeusza” oraz do innego tekstu kultury.

Adam Mickiewicz

„Pan Tadeusz”

Na Litwie much dostatek. Jest pomiędzy nimi
Gatunek much osobny, zwanych szlacheckimi;
Barwą i kształtem całkiem podobne do innych,
Ale pierś mają szerszą, brzuch większy od gminnych,
Latając bardzo huczą i nieźnośnie brzęczą,
A tak silne, że tkanę przebiją pajęczą
Lub jeśli która wpadnie, trzy dni będzie bzykać,
Bo z pajakiem sam na sam może się borykać.
Wszystko to Wojski zbadał i jeszcze dowodził,
Że się z tych much szlacheckich pomniejszy lud rodził,
Że one tym są muchom, czym dla roju matki,
Że z ich wybiciem zginą owadów ostatki.

Adam Mickiewicz, „Pan Tadeusz, czyli Ostatni zajazd na Litwie. Historia szlachecka z roku 1811 i 1812 we dwunastu księgach wierszem”, oprac. S. Pigoń, Wrocław 1982.

W pytaniu możecie spodziewać się np. fragmentu artykułu prasowego, wywiadu, książki naukowej, ale również tekstu literackiego. W wypowiedzi trzeba odwołać się do innych tekstów kultury, którymi mogą być m.in.: film, reklama, SMS. **Uwaga: ważne, żeby w wypowiedzi dotyczącej języka odnosić się także do własnych doświadczeń dotyczących komunikowania się.**

Trzeci rodzaj tekstów występujących na ustnym egzaminie stanowią **teksty ikoniczne**, czyli takie teksty kultury jak np.: dzieło malarskie, grafika, rzeźba,

Przykładowy temat wykorzystujący tekst naukowy

Oto próbne pytanie na ustną maturę przygotowane przez CKE:

Oceń trafność tezy poniższego tekstu, zgodnie z którą milczenie jest także sposobem komunikowania. W uzasadnieniu odwołaj się do podanego tekstu, wybranego tekstu kultury i własnych doświadczeń.

Upominanie się Cypriana Kamila Norwida o „opuszczoną” część mowy „we wszystkich gramatykach wszystkich języków” opierało się na przekonaniu, że milczenie jest równie ważne jak pozostałe składniki mowy. W istocie milczenie jest alternatywą dla mówienia. Izydora Dąmbska wyróżnia milczenie jako wyraz i środek ekspresji, jako środek taktyczny działania oraz jako objaw postawy duchowej człowieka – a wszystkie te typy milczenia mieszczą się w milczeniu znaczącym. W tym planie milczenie będzie zawsze komunikowaniem czegoś i może być zastąpione przez mówienie.

Przyjmując za podstawę to, że milczenie towarzyszy mówieniu, jest jego drugą stroną i jest również jego tłem, przyjrzyjmy się teraz takim sytuacjom społecznej komunikacji, w których równocześnie występuje mówienie i niemówienie (coś, co niezbyt zręcznie, ale adekwatnie można by określić jako mowomilczenie). Przy tym nie chodzi tu o zwykłe przemilczenia, czyli niemówienie, niewspominanie o czymś, zbywanie czegoś milczeniem, ale – o takie prze-

milczanie, które jest świadomym zatajeniem czegoś, przy równoczesnym mówieniu o tym samym przedmiocie, jednak mówieniu niepełnym, fragmentarycznym, selektywnym, bardzo często – intencjonalnym.

Spotkać go można niemal we wszystkich, bardzo różnorodnych sytuacjach, poczynając od kameralnych kontaktów prywatnych, a kończąc na sferze wielkiej polityki i międzynarodowej dyplomacji.

W naszej obyczajowości istnieje powszechnie akceptowana zasada, że o zmarłych nie mówi się źle, nawet przeciwnie – mówi się często bardzo dobrze, choć nie zawsze zasłużenie.

Sądowe zeznania świadków, ujawniających liczne drobne lub marginalne fakty sprawy, a przemilczających zasadnicze.

Dowcip polityczny – rozpowszechniony zwłaszcza w warunkach silnego reżimu ustrojowego, nieakceptowanej władzy, zaborów, okupacji – jest werbalną reakcją pokrywającą niewypowiedane: bunt, protest, dezaprobatę, milczącą bezradność, rozpacz.

Na podstawie: Kwiryna Handke, „Socjologia języka”, Warszawa 2008, s. 15–16, 25–28.

komiks itp. **Uwaga:** w odpowiedzi udzielanej na podstawie tekstu ikonicznego nie jest obowiązkowo wymagana wiedza z zakresu historii i teorii sztuki. Oczywiście, może być ona Waszym atutem, ale przede wszystkim komisja egzaminacyjna zwraca uwagę, czy potraficie omówić przekaz, jaki niesie dany tekst ikoniczny, odczytać intencje autora, a także umieścić jego dzieło w kontekście tekstów literackich.

Przykładowy temat wykorzystujący tekst ikoniczny

Oto próbne pytanie na ustną maturę przygotowane przez CKE:

W jaki sposób w tekstach kultury może być przedstawiane piękno zwykłych rzeczy? Omów zagadnienie, odnosząc się do obrazu „Mleczarka” Johanna Vermeera oraz wybranych utworów literackich.

- Ustny egzamin z języka polskiego trwa **30 minut**.
- Składa się z trzech części:
 1. przygotowanie wypowiedzi (czas: ok. **15 minut**);
 2. wygłoszenie wypowiedzi (czas: ok. **10 minut**);
 3. rozmowa z zespołem egzaminacyjnym na temat wygłoszonej wypowiedzi (czas: ok. **5 minut**).
- Na maksymalną liczbę 40 punktów, które można uzyskać, składa się:
 - 16 punktów za **meritum** wypowiedzi;
 - 8 punktów za **organizację** wypowiedzi;

- 8 punktów za **język i styl** wypowiedzi;
- 8 punktów za **meritum i styl** rozmowy z komisją egzaminacyjną.

Musicie pamiętać, że w sali, w której trwa egzamin ustny, może przebywać równocześnie dwóch zdających uczniów (jeden przygotowuje się do odpowiedzi, a drugi udziela odpowiedzi przed komisją). **Uwaga: nie możecie korzystać z żadnych słowników ani własnych kartek.** W celu sporządzenia notatek w trakcie opracowywania odpowiedzi na zadany temat dostajecie czyste kartki opatrzone szkolną pieczętą.

Papier albo komputer

Zadania na ustną maturę mogą być przygotowane w formie wydruków (losujecie kartkę z wydrukowanym zadaniem) albo elektronicznych plików na komputerze (losujecie bilet z numerem zadania oraz hasłem, dzięki któremu otworzycie dokument PDF z wyciągniętym numerem zadania).

Wybór technicznej strony przeprowadzenia ustnej matury należy do dyrekcji Waszej szkoły.

1.2. OBOWIĄZKOWY PISEMNY EGZAMIN Z JĘZYKA POLSKIEGO (POZIOM PODSTAWOWY)

Polega na wykonaniu poleceń zawartych w arkuszu egzaminacyjnym, składającym się z dwóch części: **testowej** oraz **wypracowania** (tekstu własnego).

W pierwszej części arkusza znajdują się **tekst** lub dwa **teksty nieliterackie** (publicystyczny, popularnonaukowy, polityczny) oraz – do każdego z nich – zestaw składający się z 5–7 zadań.

Mogą być to zadania:

- **otwarte**, które wymagają napisania własnej, krótkiej odpowiedzi lub uzupełnienia luki w tekście;
- **zamknięte**, polegające na wybraniu z kilku podanych odpowiedzi tych poprawnych (zadania wielokrotnego wyboru lub na dobieranie).

W drugiej części arkusza są dwa **teksty literackie**; do wyboru: utwór poetycki lub fragment prozy bądź dramatu, do których, na podstawie polecenia, należy napisać wypracowanie. Jeżeli fragment tekstu literackiego jest lekturą oznaczoną w podstawie jako obowiązkowa, należy odwołać się również do całości utworu. Wasz tekst własny musi mieć **minimum 250 słów**.

A jeśli będą błędy ortograficzne...

Ile błędów można zrobić w maturalnym wypracowaniu? Najlepiej – żadnego. Nie ma ustalonej minimalnej liczby „byków”. Poprawność zapisu ocenia się ze względu na liczbę błędów szacowaną odpowiednio do objętości tekstu oraz rozpatrując ich wagę.

Egzamin pisemny (w pierwszej części) sprawdza m.in. Waszą zdolność czytania ze zrozumieniem, świadomość językową i umiejętność wykonywania różnych działań na tekście. Z kolei wypracowanie (w drugiej części) to sposobność, żeby przekonać się, jak piszecie rozprawki, jak formułujecie własne stanowisko, odwołując się do konkretnego tekstu literackiego lub też jak interpretujecie tekst liryczny.

- Pisemny egzamin z języka polskiego trwa **170 minut**.
- Na maksymalną liczbę 70 punktów, które można uzyskać, składa się:
 - **20 punktów** za część pierwszą (test);
 - **50 punktów** za część drugą (wypracowanie).

W trakcie trwania egzaminu pisemnego nie możecie opuszczać sali, w której rozwiązujecie zadania.

Zgodnie z instrukcją zamieszczoną na pierwszej stronie arkusza egzaminacyjnego należy używać długopisu z czarnym tuszem, nie korzystać z korektora, a wszelkie błędne zapisy wyraźnie przekreślać.

Możecie natomiast sięgnąć po słownik ortograficzny lub słownik poprawnej polszczyzny, czyli do tzw. materiałów pomocniczych zapewnionych przez szkołę (jeden słownik na 25 zdających). Uwaga: do sali egzaminacyjnej wchodzić tylko z długopisem i dokumentem tożsamości. Przynoszące szczęście maskotki muszą zostać na korytarzu. Kto skończy rozwiązywać zadania przed upływem regulaminowego czasu, zgłasza to prowadzącym egzamin i może, za ich zgodą, opuścić salę.

Uwaga: więcej o zasadach, procedurach maturalnych, a także o kryteriach związanych z ocenianiem egzaminów maturalnych dowiecie się na internetowych stronach Centralnej Komisji Egzaminacyjnej: www.cke.edu.pl

Giełda tematów

Niektórzy twierdzą, że znając tematy maturalnych wypracowań z ostatnich lat, można – na zasadzie eliminacji – wydedukować, co czeka nas na tegorocznym egzaminie pisemnym z języka polskiego. Oto kilka tematów wypracowań, które pojawiły się w niedawnym czasie:

- „Żołnierskie emocje bohaterów »Potopu« Henryka Sienkiewicza. Na podstawie przytoczonego fragmentu powieści omów stany emocjonalne, zachowania i sytuacje ukazanych w nim postaci”, „Na podstawie fragmentu »Wesela« Stanisława Wyspiańskiego porównaj poglądy Poety i Gospodarza na temat poezji narodowej oraz przedstaw sądy bohaterów o Polakach” (rok 2014)
- „Porównaj obrazy przeszłości i refleksje na temat pamięci ukazane we fragmentach noweli Elizy Orzeszkowej »Gloria victis« i w wierszu Krzysztofa Kamila Baczyńskiego »Mazowsze«. W analizie zwróć uwagę na osoby mówiące w obu tekstach”, „Co o autorytecie pisał w »Przedwiośniu« Stefan Żeromski i jaką mu wyznaczał rolę w życiu społeczeństwa? Analizując przedstawiony fragment, zwróć uwagę na stosunek bohaterów do autorytetów” (rok 2013)
- „Wyjaśnij symbolikę lewej i prawej strony oraz jej znaczenie dla wymowy utworu, analizując przytoczony fragment III części »Dziadów« Adama Mickiewicza. Zwróć uwagę na postać Nowosilcowa i postawy innych bohaterów wobec niego”, „Porównaj postawy życiowe Izabeli Łękiej i Joanny Podborskiej ukazane w podanych fragmentach »Lalki« Bolesława Prusa i »Ludzi bezdomnych« Stefana Żeromskiego. Odwołując się do znajomości utworów, zwróć uwagę na okoliczności, które miały wpływ na ukształtowanie osobowości bohaterów” (rok 2012)
- „Analizując wiersze »Gdy tu mój trup...« Adama Mickiewicza oraz »Światło w ciemnościach« Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej, porównaj ukazane w nich obrazy świata marzeń i rzeczywistości. Wykorzystaj właściwe konteksty”, „Analizując podane fragmenty powieści Zofii Nałkowskiej »Granica«, przedstaw obraz Justyny i jej związku z Zenonem w oczach różnych bohaterów powieści. W kontekście całej powieści wyjaśnij, jakie konsekwencje wynikają z zestawienia odmiennych spojrzeń na bohaterów i relacje między nimi” (rok 2011)

Internetowa strona egzaminy.eu podaje, że w latach 2005–2012 statystycznie najczęściej powracającą epoką na egzaminie dojrzałości był romantyzm, autorem – Adam Mickiewicz, a rodzajem literackim – epika.

2.

DOBRE RADY